

Waar komt Elaia vandaan

Korte geschiedenis van een compositie - project

Utrecht 2025 – Amir Swaab

Verdwalend op reis

'Elaia is de soundtrack van mijn eigen reis. Een reis die begon met verdwalen. Of beter: met het besef verdwaald te zijn. Toen ik 32 was, ontspoorde mijn leven abrupt.

Het verhaal begint eerder. Toen ik 18 was speelde ik in de compositieklas van het conservatorium een eigen stuk voor. De docent zei: 'Dit had Chopin geschreven kunnen hebben.' Geweldig, dacht ik, maar hij bedoelde het niet als compliment. Hij vond het niet vernieuwend en daarmee overbodig.

Ik concludeerde dat ik te laat geboren was en ging verder met mijn leven. Ik vond werk als pianist in theaterproducties en schreef liedjes en musicals. Ik richtte een bedrijf op dat reclamejingles en TV-tunes produceerde. Ik maakte waar klanten om vroegen en ik kon er goed van leven. Maar ik dacht vaak terug aan dat moment in de compositieklas: wat nou als Chopin het echt geschreven had en het werd nu pas ontdekt. Was het dan ook overbodig?

Van een plekje naar een bestemming

'Alles veranderde toen ik op mijn 32e een vreemd plekje op mijn tong ontdekte. Zou het vanzelf weer weggaan? Het ging niet weg, maar werd groter. Daarna: onderzoeken, operaties, emoties, weken in het ziekenhuis.

De dag dat ik de diagnose 'kanker' had gekregen, zat ik onrustig en angstig in de tuin te staren naar de vlammen in de vuurkorf. Als dit het einde betekent, wat laat ik dan achter? Word ik herinnerd als componist van 'Leen van Frisia'?

Ik ging niet dood maar stopte wel met het bedrijf. Want ik deed precies wat ik wilde vermijden: overbodige muziek schrijven. Ik gebruikte mijn talent om producten te verkopen waar ik niet eens achter stond. Terwijl mijn eigen verhaal zo graag verteld wilde worden. Ik begon te schrijven aan de muziek die ik zelf wilde horen.

Odysseus en de olijfboom

Elaia is Grieks voor olijfboom. De olijfboom markeert het eindpunt van de dwaaltocht van Odysseus. Odysseus is pas echt thuis als zijn Penelope hem herkent. Als hij vertelt over de stronk van de olijfboom waarop hun bed is gebouwd, een geheim dat niemand anders kent.

De olijfboom staat ook symbool voor het lange wachten tussen zaaien en oogsten, en voor hoe oude wortels onmisbaar zijn voor nieuwe vruchten.

Elaia kwam tot stand dankzij subsidies van Sena en het Amsterdams fonds voor de kunst, particuliere sponsoring en een crowdfunding die werd gesteund door 195 donateurs.